

U s n e s e n í

Městský soud v Praze projednal v neveřejném zasedání konaném dne 29. ledna 2013 odvolání Obvodního státního zástupce pro Prahu 9, podané v neprospěch obžalovaného **Ing. Karla Březiny**, nar. 285.11.1972 v Praze, proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 12.12.2012, sp.zn. 21T 43/2012, a rozhodl t a k t o:

Podle § 258 odst. 1 písm. b),c) tr.ř. se napadený rozsudek **zrušuje** v celém rozsahu a podle § 259 odst. 1 tr. ř. se věc **vrací** soudu I. stupně k novému rozhodnutí.

O d ů v o d ň ě n í

Napadeným rozsudkem byl obžalovaný Ing. Karel Březina podle § 226 písm. b) tr.ř. zproštěn obžaloby státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 9 ze dne 4.6.2012 pro jednání kvalifikované jako přečin podvodu podle § 209 odst. 1,3 tr. zákoníku, jehož se měl dopustit tím, že

v průběhu doby výkonu funkcí v dozorčí radě spol. Dopravní podnik hl. m. Prahy a.s., se sídlem Praha 9, Sokolovská 217/42, IČ 00005886, zamlčel podstatnou skutečnost týkající se překážky, která bránila ve výkonu těchto jeho funkcí člena a předsedy dozorčí rady této společnosti, které vykonával v období od 14.3.2007 do 4.8.2011, když zamlčel valné hromadě spol. Dopravní podnik hl. m. Prahy a.s. tu podstatnou skutečnost, že na spol. Porcela Plus a.s. se sídlem Praha 2, Štěpánská 540/7, IČ 60197749, ve které vykonával v době od 1.5.2005 dosud funkci člena dozorčí rady, byl na základě usnesení Městského soudu v Praze, sp. zn.: MSPH 93 INS 3718/2008-B-44 ze dne 5.12.2008 prohlášen s účinkem od 5.12.2008 konkurs na majetek této společnosti, čímž nastala dle § 381 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, výše uvedená překážka ve výkonu jeho funkcí člena a předsedy dozorčí rady spol. Dopravní podnik hl. m. Prahy a.s., neboť členem statutárního orgánu právnické osoby, která je podnikatelem, nemůže být ten, kdo vykonával kteroukoli ze srovnatelných funkcí v právnické osobě, na jejíž majetek byl prohlášen konkurs, a zamlčením výše uvedené překážky nemohla valná hromada spol. Dopravní podnik hl. m. Prahy a.s. obviněného v zákonné tříměsíční lhůtě z vykonávané funkce odvolat nebo potvrdit jeho volbu dle § 361 odst. 6 zákona č. 513/1991 Sb. a jeho funkce předsedy dozorčí rady spol. Dopravní podnik hl. m. Prahy a.s. tak dle § 381 odst.

6 zákona č. 513/1991 Sb. zanikla uplynutím této tříměsíční lhůty od vzniku výše uvedené překážky, tedy zanikla ke dni 5.3.2009, kdy obviněný od této doby pobíral do konce období výkonu jeho funkce předsedy dozorčí rady spol. Dopravní podnik hl. m. Prahy a.s., tedy do 4.8.2011, z důvodu zamlčení výše uvedené podstatné skutečnosti neoprávněně mzdu a odměny související s výkonem funkce předsedy dozorčí rady spol. Dopravní podnik hl. m. Prahy a.s., čímž neoprávněně získal částku nejméně ve výši 289.391,- Kč, ke škodě této společnosti.

Podle § 229 odst. 3 tr.řádu byl Dopravní podnik hl.m.Prahy, a.s., Praha 9, Sokobvská 42 odkázán s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonné lhůtě státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 9 odvolání. Se závěry soudu I. stupně v napadeném rozsudku nesouhlasí, neboť mu vytýká, že neprovedl dokazování v potřebném rozsahu, když zamítl návrh obžaloby na slyšení svědků Ing. Martina Dvořáka a JUDr. Ing. Miroslava Ludvíka, bývalých členů statutárních orgánů společnosti Dopravní podnik hl.m. Prahy, kteří v přípravném řízení podali vysvětlení podle § 61 zákona o PČR, tedy procesně nepoužitelným způsobem, a jejichž výslech podle obsahu podaného vysvětlení by mohl přispět k objasnění podstaty věci, tedy k tomu, zda byli informováni obžalovaným o skutečnostech, které tvoří překážku výkonu člena dozorčí rady, aby mohla být řádně posouzena subjektivní stránka daného přečinu. Nesouhlasí také s tvrzením soudu v odůvodnění napadeného rozsudku, kdy uvádí, že zamítl návrh státní zástupkyně na doplnění dokazování výsledkem těchto osob, protože jej shledal nedůvodným, jdoucím nad rámec potřeb trestního stíhání obžalovaného, když v kontextu již provedeného dokazování by podle názoru soudu uvedené svědecké výpovědi ničím nepřispěly k objasnění předmětu trestního stíhání. Soud v rozporu s citovaným protokolem o hlavním líčení uvedl v rozsudku, že státní zástupkyně neuvedla nic, čím by fakticky odůvodnila opodstatněnost svého návrhu.

Soud se sice s podanou obžalobou ztotožnil, ale odlišně posoudil subjektivní stránku a opakovaně argumentoval tím, že obžalovaný není osobou znalou právních norem na takové úrovni, aby byl schopen rozpoznat trestnost svého jednání. K tomu používá závěry právního rozboru ust. § 381 obchod. zákoníku AK Baker & McKenzie, zpracovanými dne 10.9.2008, s nimiž se obžalovaný seznámil a svou obhajobu založil právě na tom, že neměl důvod pochybovat o relevanci uvedeného právního stanoviska. Z toho důvodu soud uzavřel, že není spravedlivé žádat po obžalovaném, aby projevil vyšší míru právní erudice než samotný zpracovatel stanoviska, jenž je právníkem-odborníkem a nepostupoval v souladu s ním. Nevzal přitom v úvahu, že obžalovaný byl členem dozorčí rady Dopravního podniku hl. m. Prahy od 14.3.2007, na společnost Porcela Plus, a.s., byl prohlášen konkurs s účinkem od 5.12.2008. Datum zpracování právního stanoviska tak spíše dokládá pochybnost obžalovaného o setrvání ve zmiňované funkci, neboť o tom neinformoval příslušné orgány Dopravního podniku hl.m. Prahy, ačkoliv takovou povinnost měl, což soud považuje za prokázané.

V napadeném rozsudku soud I. stupně argumentuje v podstatě naprosto shodně jako ve svém usnesení ze dne 14.6.2012, kdy trestní stíhání obžalovaného zastavil, a opět používá argumentaci zásadou ultima ratio ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku, byť usnesení o zastavení trestního stíhání obžalovaného bylo zrušeno usnesením Městského soudu v Praze ze dne 23.10.2012, sp.zn. 9To

320/2012, podle § 149 odst. 1 tr.ř. a nalézacímu soudu bylo uloženo, aby se vyvaroval této argumentace znovu použít.

Odvolatelka považuje za nesporné, že obžalovaný věděl, že svým jednáním může porušit zájem chráněný trestním zákonem a pro případ, že jej způsobí, s tím byl srozuměn. Nelze se proto na základě neúplného dokazování soudem ztotožnit s jeho stanoviskem o absenci subjektivní stránky přečinu podle § 209 odst. 1,3 tr. zákoníku. Z uvedených důvodů, kdy soud I. stupně nepostupoval v souladu s ust. § 2 odst. 6 tr.ř. a navíc neprovedl všechny nezbytné důkazy, na jejichž základě by mohl objektivně zhodnotit provedené dokazování, odvolatelka navrhla, aby odvolací soud podle § 258 odst. 1 písm. b) tr.ř. napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k novému rozhodnutí.

Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaného odvolání napadený rozsudek podle § 254 odst. 1 tr.ř., zákonnost a odůvodněnost, jeho výroků a také řízení, které předcházelo jeho vydání. Poté dospěl k závěru, že odvolání je důvodné.

Podle obžaloby měl obžalovaný Ing. Karel Březina v průběhu výkonu funkcí v dozorčí radě Dopravního podniku hl. m. Prahy, a.s. zamlčet podstatnou skutečnost, týkající se překážky, která bránila ve výkonu těchto jeho funkcí člena a předsedy dozorčí rady této společnosti, které vykonával v období od 14.3.2007 do 4.8.2011, a sice že na majetek společnosti Porcela Plus, a.s., ve které vykonával v době od 1.5.2005 dosud funkci člena dozorčí rady, byl na základě usnesení Městského soudu v Praze prohlášen s účinkem od 5.12.2008 konkurs, čímž nastala podle § 381 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb. výše uvedená překážka ve výkonu jeho funkcí člena a předsedy dozorčí rady v této společnosti, neboť členem statutárního orgánu právnické osoby, která je podnikatelem, nemůže být ten, kdo vykonává kteroukoli ze srovnatelných funkcí v právnické osobě, na jejíž majetek byl prohlášen konkurs, a zamlčením výše uvedené překážky nemohla valná hromada Dopravního podniku hl. m. Prahy v zákonné lhůtě ho z vykonávané funkce odvolatele nebo potvrdit jeho volbu podle § 361 odst. 6 zákona č. 513/1991 Sb. Z důvodu zamlčení výše uvedené skutečnosti pobíral neoprávněně mzdu a odměny, které s výkonem funkce souvisely, čímž získal částku nejméně ve výši 289.391,- Kč ke škodě této společnosti.

Soud I. stupně provedl dokazování, na jehož základě dospěl k závěru, že bylo prokázáno, že obžalovaný nepostupoval podle zákona, rozebírá právní situaci a dospívá k závěru, že dnem 5.12.2008 nastala u obžalovaného překážka výkonu funkce člena dozorčí rady ve společnosti, neboť tímto dnem byl podle § 381 odst. 1 obchod. zákoníku prohlášen konkurs na společnost Porcela Plus, a.s., v níž byl obžalovaný členem dozorčí rady. Souhlasí i s tím, že v důsledku neoznámení této skutečnosti obžalovaným se příslušný orgán nedozvěděl o existenci překážky výkonu funkce, proto nadále vyplácel obžalovanému odměny, jejichž výše byla zjištěna. Při rozboru ust. § 381 odst. 6 obchod. zákoníku dospěl soud I. stupně k dalšímu závěru, že je to pouze osoba, které se vzniklá překážka dotýká, která má primárně příslušný orgán vyrozumět o jejím vzniku. V této souvislosti se zabýval i judikaturou k příslušnému ustanovení a jak bylo již naznačeno, činí závěr, že odměny byly obžalovanému vyplaceny v rozporu se zákonem.

Ovšem pokud jde o posouzení subjektivní stránky obžalovaného, nelze s ním vůbec souhlasit. Především dokazování, které navrhl státní zástupce, směřovalo k tomu, aby bylo prokázáno, zda obžalovaný alespoň vzniklý problém, o němž musel vědět, protože byl statutárním orgánem v dalších společnostech,

s valnou hromadou Dopravního podniku neřešil, zda se na ně neobrátit s nějakým návrhem nebo dotazem, jak se má k záležitosti postavit, zda je takový postup někde zaznamenán.

Obžalovaný podle obžaloby tento problém zamlčel. Jestliže poté argumentoval údajným stanoviskem advokátní kanceláře, soud z toho dovodil, že v důsledku toho, že nemá právnické vzdělání, nelze na něm požadovat, aby o takové složité právní otázce měl povědomost. S těmito úvahami procesního soudu souhlasit rozhodně nelze. Obžalovaný, který není sice právníkem, ale je osoba veřejně činná, opakovaně působící v různých společnostech v dozorčích radách či jako statutární orgán, není samozřejmě povinen řešit složité právní otázky, ale měl povinnost tuto záležitost Dopravnímu podniku sdělit a čekat, jakým způsobem ji vyřeší on. Ve společnostech přece působí řada právníků. Vědomost příslušné společnosti o tom, že obžalovaný je v další dozorčí radě a o prohlášení konkursu v jiné společnosti, by samozřejmě znamenala její povinnost tuto záležitost řešit. To v daném případě prokázáno nebylo.

Odvolací soud ve vztahu k trestnímu stíhání obžalovaného, které probíhalo před Obvodním soudem pro Prahu 2, ve svém usnesení ze dne 5.6.2012, sp.zn. 9To 49/2012, obhajobu obžalovaného, že se řídil právním názorem advokátní kanceláře Baker & McKenzie, považoval za nevýznamnou pro posouzení kauzy a právní stanovisko této advokátní kanceláře považoval za nepřijatelné, neboť takový výklad odporuje judikatuře ohledně předmětného ustanovení obchod. zákoníku a je v rozporu s jeho účelem. Ovšem jak již bylo naznačeno ve zrušujícím usnesení odvolacího soudu ze dne 23.10.2012, šlo ve zmíněném trestním stíhání o zcela jinou situaci a stupeň škodlivosti jednání obžalovaného s ohledem na trestní sazbu přečinu podle § 254 odst. 2 tr. zákoníku, která činí až 2 roky, bylo možné považovat za mírný a argumentaci obvodního soudu principem ultima ratio přijmout.

V daném případě však jde o delikt s trestní sazbou 1 rok – 5 let, navíc jim byla způsobena větší škoda. Posouzení subjektivní stránky, jak učinil v daném případě soud I. stupně tvrzením o nedostatku právního vědomí obžalovaného, je nepřijatelné a v rozporu se zásadou neznalost zákona neomlouvá. Jednak žalobce-státní zástupce správně poukazuje na časové souvislosti, které svědčí o zamlčení této okolnosti obžalovaným, jednak jak bylo již shora zmíněno, nikdo nečekal od obžalovaného, že bude řešit právní otázku, ale že bude jednat v souladu se zákonem a oznámí tuto okolnost, aby s tímto oznámením příslušná společnost nějakým způsobem naložila a právně je řešila. Úvahy soudu I. stupně, jakou měl obžalovaný právní erudici, s tím nemají nic společného. Navíc znovu argumentuje principem ultima ratio, když mu stěžnostní soud již jednou zdůraznil, aby s ohledem na judikaturu k ust. § 12 odst. 2 tr. řádu tento argument znovu nepoužil. Navíc obžalovaný měl v probíhajícím trestním řízení dostatek času a možností napravit následky jednání, pro které je stíhán, které jsou v daném případě jednoznačně škodlivé, což je dáno neoprávněně přijatými částkami. Zde je závěr soudu I. stupně rozporný v tom, že připouští protizákonné pobírání finančních částek obžalovaným, tedy způsobení škody, ale nikoli škodlivost jeho jednání dosahující závažnosti trestného činu.

Je téměř kuriózní, že do dnešního dne nebyl Dopravní podnik hl. m. Prahy s ohledem na probíhající trestní řízení schopen vyřešit s obžalovaným toto neoprávněné obohacení, ať už jakýmkoliv způsobem, viz jeho poslední zpráva ve spisovém materiálu ze dne 4.12.2012, č.l.209, a obžalovaný nebyl schopen prokázat dobrou vůli k nápravě následků svého jednání, když je zřejmé, že

stanovisko advokátní kanceláře, o které se opírá v rámci své obhajoby, není správné.

Ohledně dosavadního přístupu soudu I. stupně k trestné činnosti obžalovaného nezbývá než připomenout, že v poslední době se soudní praxe ustálila na výkladu, že znaky trestného činu je třeba vykládat tak, aby za trestný čin byl považován čin společensky škodlivý, i když společenská škodlivost činu není zákonným znakem trestného činu. Má význam jen jako jedno z hledisek pro uplatňování zásady subsidiarity trestní represe ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku. Soud tedy má společenskou škodlivost zvažovat v konkrétním posuzovaném případě a hodnotit vzhledem k intenzitě naplnění kritérií vymezených v § 39 odst. 2 tr. zákoníku ve vztahu ke konkrétním znakům skutkové podstaty konkrétního trestného činu. Zda jde o čin, který není trestným činem pro nedostatek škodlivosti pro společnost, lze usuzovat pouze v případech, kdy spodní hranice trestnosti neodpovídá běžně se vyskytujícím tr. činům dané skutkové podstaty. Obecně se kritérium společenské škodlivosti, které je doplněno principem ultima ratio, vykládá tak, že trestní právo má místo pouze tam, kdy jiné prostředky z hlediska ochrany práv fyzických a právnických osob jsou vyčerpány, neúčinné nebo nevhodné. I v případě, že by obžalovaný projevil nyní snahu, což neučinil dosud, nahradit škodu způsobenou zmíněným přečinem či odstranit jiné škodlivé následky, nešlo by o okolnost, která by dovolila rezignovat na povinnost uplatňovat jeho trestní odpovědnost, ale mohla by být vzata v úvahu, protože v daném případě tzv.odklony v tomto tr. řízení nebyly obžalovaným ani státním zástupcem akceptovány, pouze při úvaze o druhu a výši trestu.

Z uvedených důvodů nesouhlasí odvolací soud se závěry soudu I. stupně vyslovené v napadeném rozsudku, odvolání státního zástupce považuje za naprosto důvodné, poukazuje na svůj právní názor, proto napadený rozsudek zrušil podle § 258 odst. 1 písm. b),c) tr. řádu a věc vrátil podle § 259 odst. 1 tr.ř. soudu I. stupně k novému rozhodnutí.

Ten je znovu upozorněn na to, že je povinen postupovat podle ust. § 264 odst. 1 tr.ř., dokazování doplní a důkazy zhodnotí podle ustanovení § 2 odst.6 tr.ř.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

V Praze dne 29. ledna 2013

JUDr. Eva Burianová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Marcela Rajčová